

4) статистичного – при встановленні та аналізі інформації, що містить слушні відомості про кількісні й якісні показники злочинності, пов'язаної з посяганнями на життя та здоров'я особи (у тому числі й про факти катувань), про результати вивчення судової практики та опитування відповідних респондентів (усе це передбачає проведення відповідних математичних розрахунків, створення показових таблиць, дослідження статистичних показників, звітів та інших даних

5) моделювання – при формулюванні обґрунтованих та оптимальних змін і доповнень до чинного Кримінального кодексу України (передусім ст. 127 «Катування»), а також наданні пропозицій щодо удосконалення правозастосовної практики (зокрема, з огляду на правильну кваліфікацію катування, створення ефективних методик запобігання та розслідування цього злочину, призначення адекватного покарання за його вчинення тощо.

Список використаних джерел

1. Замула А. Ю. Застосування норм міжнародного права щодо заборони катування та їх імплементація в законодавство України URL: <http://www.apdr.in.ua/v73/36.pdf>.

2. Катеринчук К.В. Стаття 127 КК України. Науково-практичний коментар до ст. 127 КК України URL: <http://yurist-online.com/ukr/uslugi/yuristam/kodeks>.

3. Пушкар П. В. Заборона катувань та інші форми жорстокого поводження чи покарання: застосування практики європейського суду з прав людини.

4. Хавронюк М.І., Гацелюк В.О. Законодавство України проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

5. Кримінальна відповідальність за катування в Україні та зарубіжних країнах (за заг. ред. д.ю.н., проф. А. В. Савченка).

Зубцов О. О.,

здобувач ступеня вищої освіти магістра Міжнародного науково-технічного університету імені академіка Юрія Бугая

Науковий керівник: головний спеціаліст Департаменту персоналу, організації освітньої та наукової діяльності Міністерства внутрішніх справ України, кандидат юридичних наук, доцент ***Кісілюк Е. М.***

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА БАНКРУТСТВО В ЗАКОНОДАВСТВІ ІНОЗЕМНИХ КРАЇН

Розвиток суспільних відносин потребує активної боротьби з таким явищем як банкрутство. Поступово в цивільному, торговельному, кримінальному законодавстві більшості країн було запроваджено норми, спрямовані не на тілесне покарання банкрута, а на стягнення його майна з метою задовольнити позови та претензії кредиторів. Вид покарання

неспроможного боржника тепер значною мірою залежить від того, з яких причин боржник став банкрутом. Якщо банкрутство настало внаслідок дій об'єктивних обставин, то покарання є мінімальним, а якщо воно є результатом умисних дій та завдало великої матеріальної шкоди то винні в цьому особи підлягають кримінальним покаранням.

Інститут банкрутства існує у законодавстві практично всіх країн з ринковою економікою. Сучасне законодавство багатьох країн світу розрізняє декілька видів банкрутства та встановлює різну відповідальність за його настання. І хоча воно має свої відмінності, але при настанні стійкої неспроможності за законодавством більшості країн, у тому числі України, суд визнає підприємство – боржника банкрутом, тобто події дається господарсько-правова оцінка.

Хоча законодавство про банкрутство у США є виключно федеральним, багато положень, пов'язаних з регулюванням відносин майнового характеру між боржниками та кредиторами, захисту прав кредиторів, містяться також у законодавстві окремих штатів. Особливістю американського законодавства про банкрутство є те, що суб'єктами цього інституту права виступають також фізичні особи, які мають постійні прибутки.

Передбачено кримінальну відповідальність директорів при банкрутстві. Зокрема, особи, які навмисно шахрайським шляхом приховують від опікуна, довірчого керуючого, судового виконавця чи іншого офіційного представника суду або від кредиторів при застосуванні реорганізації будь-яке майно боржника, караються штрафом, максимальний розмір якого може скласти 250 тис. дол. США, чи позбавленням волі до п'яти років. Також карається штрафом чи позбавленням волі особа, яка після порушення процедури неспроможності навмисно і по-шахрайськи приховує, знищує, спотворює, фальсифікує документи боржника, у тому числі фінансові, чи не надає ці документи опікуну, довірчому керуючому, судовому виконавцю, чи іншому офіційному представникові суду.

У Франції за порушення мораторію на задоволення вимог кредиторів керівник боржника може бути притягнуто до кримінальної відповідальності у вигляді позбавлення волі та призначено штраф.

Закон передбачає, що у разі порушення процедури судового оздоровлення чи судової ліквідації кримінальну відповідальність за банкрутство несуть директори чи ліквідатори юридичної особи, яка здійснює економічну діяльність, чи представники цих юридичних осіб або їх директорів, якщо вони: здійснювали закупівлі з метою перепродажу за ціною нижче вартості, чи використовували дорогі способи придбання коштів для того, щоб уникнути, відстрочити порушення процедури судового оздоровлення, або судової ліквідації; займалися збільшенням пасив юридичної особи; вели фіктивну бухгалтерію чи приховували бухгалтерську документацію або вели бухгалтерію не у відповідності до встановлених

правил; представляли явно неповну або нерегулярну бухгалтерську звітність, що не відповідає встановленим правилам.

У Франції передбачено кримінальну відповідальність судових адміністраторів, представників кредиторів, ліквідаторів і комісарів з виконання плану, які навмисно посягали на інтереси кредиторів або боржника, використовуючи із користю для себе суми, отримані ними в процесі здійснення їх діяльності, або привласнюючи собі майно, яке ш не належало, і вони про це знали; у своїх інтересах використовували надані їм повноваження всупереч інтересам кредиторів або боржника.

У Кримінальному кодексі Нідерландів передбачено цілий розділ (XXVI) за спричинення шкоди кредиторам або керуючим особам. У ньому зібрано вісім норм, які встановлюють відповідальність за злочини, пов'язані з банкрутством, серед яких у якості позитивного прикладу можна навести дві: ст. 340 і 341. Зокрема, ст. 340 КК Нідерландів встановлює відповідальність особи за просте банкрутство у тому випадку, якщо вона мала надмірні видатки; з метою відстрочити банкрутство, знаючи при цьому, що його не можна уникнути, позичила гроші на кабальних умовах; не може пред'явити бухгалтерські книги, документи чи інші звіти в їх первинному стані.

Згідно зі статтею 341 КК Нідерландів особа, яку в судовому порядку визнано банкрутом, визнається винною в обмані при банкрутстві і підлягає тюремному ув'язненню на строк не більше шести років, якщо вона для того, щоб шляхом обману обмежити права своїх кредиторів, вчинила такі дії: вигадала обставини, не надала звіту про активи та пасиви; відчужує власність без зустрічного задоволення або за ціною явно нижчою від її вартості; після банкрутства або в передбаченні його будь-яким чином сприяла одному або декільком з кредиторів; не виконувала вимог стосовно ведення обліково-звітної документації, встановлених для неї.

Сучасне німецьке законодавство не розмежовує банкрутства злісного і необережного. Розрізняються навмисні та необережні дії. Основним актом у Німеччині на сьогодні у сфері регулювання правовідносин неспроможності є Закон «Про неспроможність». Він фактично є кодифікацією наукових висновків. Поряд з нормами про банкрутство, передбачаються і спеціальні норми про відповідальність за співучасть у банкрутстві, сприяння одному з кредиторів на шкоду іншим, порушення у конкурсному процесі.

За законодавством Німеччини нести відповідальність за банкрутство можуть будь-які особи (фізичні або юридичні) незалежно від предмету їх діяльності та комерційного статусу, які стали неплатоспроможними.

В інших країнах суб'єктом банкрутства також може бути визнаний будь-який громадянин, який через відсутність коштів не сплачує свої боргові зобов'язання, наприклад, особа, яка протягом певного часу не сплачує комунальних послуг, зобов'язань за кредитними договорами і та ін.

Законодавство Англії (Закон «Про неспроможність») банкрутством визнає навмисні дії неспроможного боржника до і після початку процесу в справі про неспроможність, а також подібні дії директорів та службовців компаній у зв'язку з їх ліквідацією.

Поряд з тяжкими (що караються позбавленням волі на термін до 7 років), у Законі передбачено ряд норм про менш значні порушення, за які зазвичай накладається штраф. До них, наприклад, відносяться: неповідомлення в діловому листуванні тієї обставини, що компанією керує зовнішній управляючий; не реєстрація актів і фактів, що мають значення для управління компанією та конкурсного процесу; неправдиві заяви і невиконання вимог до звітів у конкурсному процесі; порушення обмеженої правоздатності; недотримання вимог до організації та проведення зборів акціонерів та кредиторів; неправомірне використання назви ліквідованої неспроможної компанії і т.ін. Суб'єктами цих порушень є як боржники і службовці компаній, так і особи, яким довірено проведення оздоровчих заходів або ліквідацію компанії. Норми про тяжкі злочини, що безпосередньо відносяться до банкрутства в традиційному його розумінні, сформульовані в Законі окремо: стосовно зловживань службовців компаній і зловживань банкрутів.

У Кримінальному кодексі Швеції передбачається покарання у разі «грубої безчесності щодо кредиторів» – позбавлення волі від 6 місяців до 6 років. Необхідно підкреслити, що таку оцінку отримують дії боржника, якщо він під присягою засвідчив правдивість своїх неправдивих стверджень.

Прогалини у законодавстві України суттєво ускладнюють процес судочинства у справах про банкрутство та створюють реальну можливість викривлення у процесі його застосування волі й намірів законодавця.

Завдання держави на сьогодні полягає в упорядкуванні питань неспроможності (банкрутства) підприємств з пріоритетом державних інтересів. Продуманий і науково обґрунтований синтез досягнень ряду зарубіжних країн дозволить створити в Україні ефективно діючий інститут банкрутства та могутні кримінально-правові й організаційні основи протидії кримінальним формам банкрутства.

Качковський В. Б.,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
ННІ № 1 Національної академії
внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент
Марков М. М.

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ

Аналіз міжнародного досвіду боротьби з корупцією свідчить про те, що за сучасних умов прояви корупції стали тими чинниками, що створюють реальну загрозу національній безпеці та демократичному розвитку більшості країн світу, негативно впливають на всі сторони суспільного життя. Корупція – деструктивне, транснаціональне явище, що створює загрозу